

Комп'ютерний вірус (англ. computer virus) — комп'ютерна програма, яка має здатність до прихованого самопоширення. Одночасно зі створенням власних копій віруси можуть завдавати шкоди: знищувати, пошкоджувати, викрадати дані, знижувати або й зовсім унеможлиблювати подальшу працездатність операційної системи комп'ютера. Розрізняють файлові, завантажувальні та макро-віруси. Можливі також комбінації цих типів. Нині відомі десятки тисяч комп'ютерних вірусів, які поширюються через мережу Інтернет по всьому світу.

Розробники вірусного програмного забезпечення використовують засоби соціальної інженерії і інформацію про вразливості цільового ПЗ щоб заражувати системи і розповсюджувати вірус. Необізнані користувачі ПК помилково відносять до комп'ютерних вірусів також інші види зловмисного ПЗ — програм-шпигунів чи навіть спам.

Кожного року комп'ютерні віруси причиняють шкоди розміром в декілька мільярдів доларів, викликаючи системні критичні помилки, зупиняючи великі сайти та веб-додатки, знищуючи або модифікуючи файли, підвищуючи час відклику[1].

За створення та поширення шкідливих програм (в тому числі вірусів) у багатьох країнах передбачена кримінальна відповідальність. Зокрема, в Україні поширення комп'ютерних вірусів переслідується і карається відповідно до Кримінального кодексу (статті 361, 362, 363). Приклади вірусів: Neshta, Staog, Archiveus.

ЧИ МОЖУТЬ КОМП'ЮТЕРНІ ВІРУСИ ФІЗИЧНО ВИВЕСТИ КОМП'ЮТЕР З ЛАДУ?

Можуть.

Найпоширеніші типи вірусів шукають ваш список контактів і надсилають їм усім листи з інфікованим додатком.

Однак є й такі, що здатні відімкнути можливість друку, чи зробити так, що комп'ютер не можна буде відновити.

Вони також можуть знищити дані на вашому жорсткому диску.

ЯК ВІРУСИ ДІЮТЬ У КОМП'ЮТЕРІ?

Найчастіше віруси поширюють через електронну пошту або месенджери соціальних мереж.

Тому так важливо ніколи не відкривати вкладення, які приходять вам по e-mail, якщо ви не знаєте, від кого вони, не чекаєте нічого подібного або просто підозрюєте, що щось нечисто.

Віруси можуть маскуватися під веселі картинки, вітальні листівки, аудіо- чи відеофайли.

Вони також можуть сховатися у скачаному з інтернету, нелегальному програмному забезпеченні та інших файлах чи програмах, які ви завантажуєте.

Будь-який тип операційної системи може атакувати вірус. Проте найчастіше він вражає саме системи Windows.

Віруси також можуть атакувати слабкі місця системи. Наприклад, коли ваш комп'ютер під'єднаний до мережі університету чи через послуги інтернет-зв'язку.

Будь-який тип операційної системи може атакувати вірус.

ЯК ЗРОЗУМІТИ, ЩО ВІРУС НА КОМП'ЮТЕРІ?

Віруси маскуються, тому ви можете не помітити, що щось не так.

Ось кілька головних індикаторів того, що комп'ютер може бути зараженим:

- Він працює повільніше, ніж зазвичай
- Комп'ютер часто припиняє відповідати чи часто блокується
- Відбуваються якісь збої і він перезавантажується кожні кілька хвилин
- Комп'ютер сам перезапускається і потім не може нормально запуснитись сам
- Додатки і програми не працюють коректно
- Ви не можете відкрити і отримати доступ до своїх дисків
- Ви не можете нормально друкувати
- Помічаєте незвичні повідомлення про помилку
- Бачите спотворене меню і діалогові вікна

Це поширені ознаки інфекції, але вони можуть також свідчити про інші проблеми в роботі комп'ютера, необов'язково пов'язані з вірусом.

Поки ви не інсталиєте хороший антивірус і не перевірите, то не зможете бути впевненими заражені ви чи ні.

Будьте уважні з повідомленнями, які попереджають, що ви надсилаєте повідомлення з вірусом.

Це може свідчити про те, що вірус вказав вашу адресу електронної пошти як відправника пошкодженого електронного листа, але це не означає, що у вас обов'язково є вірус.

Деякі віруси вміють фальсифікувати адреси e-mail.

МІФИ ПРО ВІРУСИ:

- **Віруси самопоширюються.** Віруси не можуть виконувати себе. Із цього виходить, що вони не поширюються самі. Вірус не може нічого зробити, перед тим як заражені програми не завантажаться або комп'ютер не перевантажиться з зараженого диску.
- **Віруси можуть поширюватися між будь-якими комп'ютерами.** В теорії можна написати вірус, котрий може функціонувати в різних ОС, але це завдання дуже важке. На практиці можна передбачити, що DOS-віруси неспроможні заразити такі комп'ютери, як, наприклад, Macintosh, Unix, Vax.
- **Віруси можуть заразити захисні від запису диски.** Віруси не можуть заразити захищені від запису диски. Однак диски можуть бути заражені, коли захист виключений.
- **Деякі віруси абсолютно не шкідливі.** Є віруси, котрі не знищують інформацію, але вони збільшують навантаження на процесор і змінюють програмний код без відома користувача.

- **Тільки в піратських дисках знаходяться віруси.** Часто віруси знаходяться в піратських копіях, але відомі випадки, коли комерційне ПЗ мало віруси.
- **Віруси можуть руйнувати комп'ютери.** Час від часу з'являються слухи про віруси, котрі руйнують монітор, або руйнують HDD, але ні разу це не підтвердилось.
- **Віруси пошкоджують комп'ютер навіть коли він вимкнений.** Коли комп'ютер вимкнений, вірус йому не загрожує.